

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

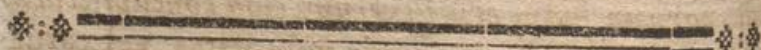
Augustae Vindelicorum, 1774

Caput I. Caritas christianarum actionum regula esse debet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

mors æterna, quam peccatum affert: Stipendium peccati mors (Rom. 6.).

Difficilem hanc concupiscentiæ resistendi regulam forte quis dicer; sed illi solum est difficilis, qui Christianismi & Evangelii spiritu caret, quo sui ipsius abnegatio præcipitur. Qui Deum diligit, mundum contemnit: qui se in Baptismate mundo & pompis ejus renunciasse serio considerat, haud ægre suis stat promissis, & visibilibus renunciat. *Et nobis vocatis a Christo visibilibus delectatio minuitur, & invisibilium amor homo interior recreatus ad interiorem lucem, quæ nunquam occidit, revertatur, secundum Apostolicam disciplinam non quærens quæ videntur, sed quæ non videntur. Quæ enim videntur, temporalia sunt; quæ autem non videntur, æterna.*

SECTIO II.

DE

CARITATE, TAMQUAM PRIMO
MORALIS CHRISTIANÆ
FUNDAMENTO.

CAPUT I.

*Caritas christianarum actionum Regula
esse debet.*

Quæ hætenus diximus, ostendunt non licere Christiano ex cupiditate operari, neque concupiscentiæ in re ulla assentiri, nimirum creatura

tura aliqua oblectari. Restat igitur ut Christianus ex caritate agat. De caritate id affirmans, non de perfecta caritate loquor, ita ut hanc bonis operibus necessariam existimem; hæc siquidem propositio damnata fuit (a). Verum id affirmo, opus vere meritorium non existere, nisi illi aliquis amoris Dei gradus sit adjunctus.

In hoc a Moysis lege Evangelii lex differt, quod illa timoris lex erat, hæc vero lex est amoris. Jesus Christus, qui Evangelii legem condidit, ait: *In his duobus mandatis (nempe Dei amore & proximi) universa lex pendet, & Prophetæ (Matth. 22.).* Sanctus Paulus ait: *Plenitudo legis dilectio (Rom. 13.). Omnis lex in uno sermone impletur: Diliges proximum tuum sicut teipsum (Galat. 5.). Qui diligit Dominum, legem implevit (Rom. 13.).* Hæ loquendi rationes nos admonent, quidquid præcipitur, aut vetatur, ad duplex spectare præceptum, Dei videlicet amandi & proximi: quare nostrarum actionum omnium principium, causa, & finis caritas

(a) Actum Caritatis influxu destitutum adhuc posse morali bonitate præditum esse Concilium Constant. contra Joannem Hus Sess. 15. definiit. Asserenti, *omnia opera, quæ ante justificationem fiunt, vere esse peccata &c.* Concilium Trid. Sess. 6. Can. 7. anathema dixit. Bonitas moralis naturalis a supernaturali actus vigore caute est distinguenda. *Bonitatem moralem naturalem actus ab objecto, & circumstantiis accipit: vigorem supernaturalem, seu rationem meriti, Caritatis influxui debet.* Peccator, Caritate exutus, adhuc *bene, ac honeste agere; nihil tamen pro vita æterna mereri potest.*

ritas esse debet. Quidquid Dei lege prohibemur, (inquit Sanctus Augustinus de *Perf. just. c. 5.*) & quidquid jubemur facere, ad hoc prohibemur, & jubemur, ut duo ista compleamus: imo tota Scriptura, adeoque Dei cum hominibus providentia, non aliud spectat. Hinc præcepta omnia proprie loquendo unum præceptum sunt; illud namque amandi Deum, præceptum amandi proximum, omniaque Christianis tradita præcepta complectitur. Quamobrem ait Apostolus: *Omnia opera vestra in caritate fiant (1. Cor. 16.). Super omnia caritatem habete, quod est vinculum perfectionis (Coloss. 3.). Finis præcepti est caritas (1. Tim. 1.). Ante omnia, inquit Sanctus Petrus, mutuam in vobismetipsis caritatem continuam habentes, quia caritas operit multitudinem peccatorum (1. Petr. 4.).* Magnam hanc veritatem præ reliquis Sanctis Patribus melius sanctus Augustinus declaravit, caritatem nempe complementum esse, compendium, vim Evangelii, virtutesque reliquas a caritate perfectionem accipere, & juxta singularum naturam & effectus cum caritate communicare. *Et ut generaliter, inquit ille, breviterque complectar, quam de virtute habeam notionem, quod ad recte vivendum attinet, virtus est caritas, qua id, quod diligendum est, diligitur: hæc in aliis major, in aliis minor, in aliis nulla est (de Morib. Eccl. c. 6. & ep. 29.).* Felices tunc & beati erimus, si Deo adhæreamus, *cujus unius anima rationalis incorporeo, si dici potest, amplexu veris fœcundatur virtutibus: ad hoc bonum debemus & a quibus diligimur duci, & quos diligimus ducere.*

Sic

Sic complentur duo illa præcepta, in quibus tota
lex pendet, & Prophetæ. In hac vita virtus
non est, nisi diligere quod diligendum est. Quid
autem eligamus quod præcipue diligamus; nisi
quo nihil melius invenimus? Hoc Deus est, cui
si diligendo aliquid vel præponimus, vel æquamus,
nos ipsos diligere nescimus. Tanto enim nobis
melius est, quanto magis in illum imus, quo nihil
melius est; imus autem non ambulando, sed aman-
do (epist. 52. ad Macedon.). En primum axio-
ma, ex quo elicit, nil aliud esse virtutem, quam
Dei amorem, nempe diligere quod diligendum
est; nam Virtus nihil aliud est, quam ordo amo-
ris. Satis jam probavimus, Deum unice prop-
ter seipsum ab homine esse amandum, quoniam
solus Deus est bonum, quo homo beatus effici-
tur, non creatura, quæ bonum est inferius.

Alterum Ethicæ Christianæ axioma est, sic
a Christiano bona opera esse facienda, videlicet
coaptando animum illis incommutabilibus regulis
luminibusque virtutum, quæ incorruptibiliter vi-
vunt in ipsa veritate sapientiaque communi, qui-
bus & ille coaptavit & fixit animum, quem istis
virtutibus præditum sibi ad imitandum proposuit;
& in hanc legem, veluti in speculum perspicien-
do, ut quid sibi agendum sit, videat. Amore
hanc legem debet amplecti. Hoc qui sobria di-
scretione eligit, prudens est: qui nulla hinc affli-
ctione avertitur, fortis est: qui nulla alia delecta-
tione, temperans est; qui nulla elatione, justus
est; his scilicet regulis luminibusque coaptando,
quæ vivunt in ipsa veritate sapientiaque, quæ
Deus

Deus est. Rationalis creatura ita est condita ut ipsa sibi beatitudo esse non possit; sed conversione ad immutabile bonum beatam fieri oportet; si ab eo avertitur, erit misera: ejus ab hoc bono aversio est peccatum, virtus est ad illud conversio; *ad hoc se igitur animus convertit, ut bonus sit, a quo habet, ut animus sit.*

CAPUT II.

Caritas Virtutes progenerat.

In terrestri Paradiso fons erat, qui in quatuor divisus flumina terram omnem irrigabat. In Ecclesia pariter amoris Dei fons adest, qui in quatuor Cardinales virtutes dividitur, Prudentiam, Fortitudinem, Temperantiam, & Justitiam. *Illud quod quadripartita dicitur virtus, (inquit sanctus Augustinus de Morib. Eccles. cap. 15.), ex ipsius amoris vario quodam affectu, quantum intelligo, dicitur. Itaque illas quatuor virtutes, quarum utinam ita sit in mentibus vis, ut nomina in ore sunt omnium, sic etiam definire non dubitem: ut Temperantia sit amor, integrum se præbens ei quod amatur: Fortitudo amor, facile tolerans omnia propter quod amatur: Justitia amor soli amato serviens, & propterea recte dominans: Prudentia amor ea, quibus adjuvatur, ab eis, quibus impeditur, sagaciter seligens. Sed hunc amorem non cujuslibet, sed Dei esse dicimus, id est summi boni, summæ sapientiæ, summæque concordie. Nobili profecto minus modo de his virtutibus Philosophi loquuntur; neque ii, qui horum definitiones sectantur, tam sub-*